

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera v právní věci žalobce: **CV Petrol, a. s.**, se sídlem Pražská 344, Dolní Břežany, IČ 48953776, zast. JUDr. Alešem Staňkem, Ph.D., advokátem, se sídlem Národní 43, Praha 1, proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2011 čj. ČOI 86138/11/O100/1000/11/Be/Št,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí ústředního inspektorátu České obchodní inspekce, kterým bylo změněno rozhodnutí ředitele inspektorátu České obchodní inspekce Středočeský a hlavní město Praha (dále jen správní orgán prvního stupně) ze dne 1. 8. 2011 č.j. 10/0980/10/11/II. Tímto rozhodnutím byla žalobci uložena pokuta ve výši 500.000,- Kč za naplnění skutkové podstaty dle § 9 odst. 1 písm. b) zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách, ve znění pozdějších předpisů. Změna provedená v odvolacím řízení spočívala v tom, že uložená pokuta byla snížena z částky 500.000,- Kč na částku 300 000,- Kč.

Žalobce v žalobě namítá, že jednání České obchodní inspekce, v rámci kterého došlo dne 27. 4. 2010 k odběru vzorků u čerpacích stanic žalobce, bylo iniciováno Policií České republiky v souvislosti s řízením, v jehož rámci byly v souladu s § 88 trestního řádu prováděny odposlechy telefonních hovorů a v souladu s ust. § 158b trestního řádu sledování osob, které dodaly motorovou naftu dne 26. 4. 2010 do čerpacích stanic žalobce. Zjištěné údaje z těchto odposlechů a sledování pak vedly k iniciaci zásahu policie dne 27. 4. 2010 na těchto čerpacích stanicích, ke kterému byla přizvána Česká obchodní inspekce.

Žalobce namítá, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí i přesto, že si nevyžádal výše uvedený trestní spis. Žalobce považuje připojení tohoto trestního spisu za klíčové pro správné rozhodnutí v této věci, jelikož obsahuje důkazy, které potvrzují, že správní orgány ve vztahu k žalobci zneužily své vrchnostenské postavení, neboť věděly (nejméně policie), že dodávka pohonné látky dodávaná firmou M.K. 24. 10. 2010 na čerpací stanice žalobce obsahuje nedovolené příměsi. Přesto státní orgány neučinily nic pro to, aby takovému dodání zabránily nebo aby alespoň žalobce o takové skutečnosti předem informovaly, ačkoliv jsou k ochraně majetkových a jiných hodnot povinny ze zákona. Orgány zneužily své postavení, když bez jakéhokoliv upozornění umožnily, aby dodávkou kontaminované motorové nafty do čerpacích stanic žalobce došlo ke spáchání trestného činu proti žalobci (trestný čin podvodu podle § 209 trestního zákona) a poškození žalobce. Orgány veřejné moci tak sice získaly dostatek důkazů proti osobám stíhaným v předmětném trestním řízení, avšak žalobce, ač je sám obětí trestné činnosti těchto osob, je žalovaným de facto trestán za to, že se dané osoby vůči němu dopustily trestné činnosti. Žalobce se tak nemůže ubránit dojmu, že orgánům veřejné moci posloužil jako jakási „volavka“, kterou je navíc nutno potrestat, ačkoliv se na dané trestné činnosti nepodílel, nevěděl o ní a aniž by bylo v jeho silách takové trestné činnosti předem zabránit. Žalobce má za to, že takové jednání orgánů veřejné moci má likvidační charakter a je v rozporu se základními principy, na kterých má být postaven právní stát.

Žalovaný nepovažuje připojení trestního spisu za významné a odkazuje se na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 24/2007 - 103. Toto rozhodnutí však nelze vztáhnout na tuto věc, žalobce totiž namítá, že orgány veřejné moci selhaly, když ho neochránily před důsledky trestné činnosti třetích osob, naproti tomu v citovaném judikátu se stěžovatel domáhal u správních orgánů ochrany před vlastním deliktním jednáním, což je pochopitelně nepřipustné.

Žalobce dále namítá, že pro naplnění deliktního je nutno prokázat, že osoba prodá nebo vydá pohonnou hmotu, která nesplňuje zákonné požadavky. Orgán prvního stupně prokazoval, že pohonné hmoty, jejichž vzorky odebral dle § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 64/1986 Sb. z čerpacích stanic žalobce, nevyhověly parametrům stanoveným podle zákona podle § 3 odst. 1 zákona č. 311/2006 Sb. Ze spisového materiálu vyplývá, že orgán prvního stupně se nezabýval prokázáním toho, zda došlo k prodeji či vydání pohonné látky z čerpacích stanic žalobce (prodej ve smyslu ust. § 588 a následujících občanského zákoníku nebo § 409 a následujících obchodního zákoníku, vydání ve smyslu § 2 písm. e/ zákona č. 311/2006 Sb.) a aby takový prodej či výdej byl zdokumentován. Orgán prvního stupně dospěl k závěru, že žalobce dne 27. 4. 2010 prodal na svých čerpacích stanicích pohonnou hmotu, která nesplňovala požadavky jak uvedeno shora, ačkoliv tento závěr nemá oporu v provedeném dokazování.

Žalovaný k této argumentaci uvedl, že nevidí racionální důvod, proč pochybovat o tom, že předmětné palivo bylo předmětem nabídky prodeje konečným spotřebitelům, dále uvádí, že kontrola byla provedena na veřejném místě speciálně určeném pro prodej pohonných hmot automobilistům. Žalovaný dále uvádí, že o předmětných kontrolách byly pořízeny protokoly, kdy se při popisu stavu věci mimo jiné uvádí, že vzorky motorových paliv byly odebrány přímo z výdejní pistole postupným plněním všech vzorkovnic vždy po předchozím odběru minimálně 4 l motorového paliva spotřebitelem přes výdejní pistoli, a to bezodkladně. Žalobce k tomu uvádí, že naplnění skutkové podstaty správního deliktu musí být podloženo důkazy. V daném případě ze spisu vyplývá, že orgán prvního stupně se vůbec nezabýval prokázáním toho, zda došlo k prodeji či vydání pohonné látky z čerpací stanice účastníka řízení a aby takový prodej byl zdokumentován. Nahrazuje-li žalovaný chybějící důkazy tvrzeními uvedenými shora, jde o nepřipustné nahrazování důkazu spekulacemi a úvahami žalovaného. Odkazuje-li žalovaný na protokoly o odebrání vzorků a tam uvedenou

formulaci, žalobce v této souvislosti namítá, že tato formulace je formulářovým zněním, což znamená, že je předvyplněna a ve všech protokolech České obchodní inspekce o odběru vzorků, z této formulace tak nelze zjistit, kdo měl být oním spotřebitelem, nelze objektivně překontrolovat, zda k odběru skutečně došlo a zda tvrzený odběr byl prodejem či vydáním pohonné látky z čerpacích stanic žalobce nebo měl nějaký jiný charakter. K argumentům žalovaného, že měl žalobce vznést k tomuto protokolu námitky, žalobce uvádí, že protokol byl sepsán jako protokol o odběru kontrolních vzorků. Pokud by žalobce věděl (pokud by ho správní orgán prvního stupně takto informoval), že ve skutečnosti nejde o protokol o odběru vzorků, ale o protokol, kterým má být zaprotokolován prodej motorové nafty třetím osobám, tak by námitky k tomuto protokolu vnesl, a to především z důvodu jeho neurčitosti stran této otázky.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl k námitce, že nebyl vyžádán trestní spis související s předmětnou věcí, že o tomto již bylo několikrát pojednáno v odůvodnění správních rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Žalovaný proto odkazuje na odůvodnění těchto rozhodnutí, pokládá však za vhodné připojit ještě několik poznámek. Podle názoru žalovaného je otázkou, nakolik lze v daném řízení o spáchání správního deliktu operovat jako s hotovou věcí, že nevyhovující výsledek rozboru odebraných vzorků byl důsledkem trestné činnosti osob kolem dodavatele předmětného paliva. V průběhu správního řízení dosud nebyl vydán ve věci pravomocný rozsudek, který by konstatoval vinu uvedených osob za nezákonnou manipulaci s palivem. Na druhou stranu byla kontrola provedena ve spolupráci s policií na základě podezření, že nafta dodávaná firmou M.K. žalobci může obsahovat příměsi v podobě olejů zatížených spotřební daní. Následným rozбором paliva odebraného u žalobce pak byly zjištěny nedostatky v destilační křivce, které odpovídají předpokladu, že došlo ke kontaminaci zkoumaných vzorků nafty cizorodou příměsí. Proto považuje žalovaný za nejpravděpodobnější příčinu zjištěných nedostatků skutečně manipulaci s palivem ve fázi, kdy se nacházel u dodavatele, vzhledem k tomu, že trestně stíhání nejsou statutární zástupci ani zaměstnanci žalobce, vychází žalovaný z toho, že se tak dělo bez vědomí žalobce.

To však nic nemění na faktu, že prodejem takového paliva se žalobce dopustil správního deliktu podle § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách, který je založen na objektivní odpovědnosti právnických a podnikajících fyzických osob, které prodají pohonnou hmotu neodpovídající co do jakosti požadavkům § 3 odst. 1 tohoto zákona. Žalobce, pokud měl důvěru v jakost dodávek, může se cítit jednáním dodavatele oklamán či podveden, což však ještě neznamená, že byla naplněna skutková podstata trestného činu podvodu. Zcela jistě však není důvod k tomu, aby se žalobce cítil být „volavkou“ orgánu veřejné moci. Tímto slovem se označujeme obvykle osoba, která se dobrovolně vydá s vědomím a pod kontrolou policistů nebezpečí, aby na sebe nalákala trestnou činnost a vedla tak k dopadení pachatele. To však není případ žalobce. Žalobce se v minulosti mimo jakoukoliv vazbu na dotyčné státní orgány rozhodl vytvářet zisk prodejem pohonných hmot automobilistům. Jako svého dodavatele si opět mimo jakoukoliv vazbu na dotyčné státní orgány zvolil za tímto účelem právě firmu M.K. Na tuto jeho činnost dopadá veřejnoprávní úprava v zákoně č. 311/2006 Sb., která klade na tento prodej jisté požadavky, jejichž nesplnění podléhá sankci. Je možné, ba vysoce pravděpodobné, že i řada dalších pokut ukládaných ze strany České obchodní inspekce provozovatelům čerpacích stanic za nejakostní palivo byla uložena za nedostatky, které vznikly v důsledku úmyslné manipulace uvnitř distribučního řetězce. Pro tyto subjekty obecně je volba seriózního a kompetentního dodavatele jimi prodávaných pohonných hmot zcela zásadním úkolem, neboť úmyslná i nedbalostní pochybení v předchozích fázích distribuce mohou vést k prodeji paliva snížené jakosti automobilistům a v případě zjištění tohoto faktu při kontrole České obchodní inspekce také k sankci za daný správní delikt.

Žalovaný proto nevidí důvod, proč právě žalobce by měl mít proti těmto případům nějakou exkluzivitu pouze z toho důvodu, že na jeho případ porušení povinnosti se přišlo v souvislosti se šetřením možné kriminální aktivity jeho dodavatele.

Žalovaný dodává, že se samozřejmě zabýval i možností naplnění liberačního důvodu upraveného v § 10 odst. 1 zákona č. 311/2006 Sb., podle kterého právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. V tomto směru však žalovaný dospěl k jednoznačnému závěru, že podmínky tohoto ustanovení nejsou naplněny, což konkrétně vysvětlil v odůvodnění svých rozhodnutí. Shrnutí těchto úvah lze nalézt na straně 5 až 6 žalobou napadeného rozhodnutí.

K námitce, že závěr o prodeji předmětné nejakostní nafty není prokázán a že důkazy byly nahrazeny spekulacemi a úvahami, žalovaný uvádí, že ve smyslu § 51 odst. 1 správního řádu je kontrolní protokol s popisem skutkových zjištění učiněných na místě způsobitelným důkazním prostředkem v řízení o správním deliktu. Současně ve smyslu zásady volného hodnocení důkazů podle § 50 odst. 4 správního řádu může obstát takovýto důkazní prostředek k prokázání určité skutečnosti i jako důkaz jediný. Protokoly ze dne 27. 4. 2010 při popisu stavu věci na provozovně mimo jiné uvádí v příslušné kolonce také SPZ daných automobilů, do nichž byly před kontrolou závadné pohonné hmoty natankovány. Osoby spotřebitelů nakupujících takto na daných čerpacích stanicích by tedy pravděpodobně bylo možno podle tohoto údaje zjistit, žalovaný to však pokládá za nadbytečné.

Zápis ohledně předchozího čerpání spotřebitelem byl formulován standardní větou, neboť jde o ustálený postup při provádění kontroly jakosti motorové nafty na čerpacích stanicích: inspektoři neprovádí odběr vzorků, aniž by napřed nějaký spotřebitel neodebral relevantní množství dané pohonné hmoty z výdejní pistole. Pokud jde o důvody nepodání námítky proti dané pasáži protokolu, které žalobce uvedl, pokládá je žalovaný za účelové. Ve věci byl vyhotoven vždy kontrolní protokol s určitým popisem stavu věci na provozovně a popisem postupu inspektorů, přílohou daného protokolu je pak protokol o odběru vzorků. Inspekce v textu žalobce řádně poučila o jeho právu podat proti kontrolnímu protokolu námítky, přičemž z daného poučení nikterak nevyplývá, že by své námítky mohl vznášet pouze proti protokolu o odběru v příloze. Žalobci nic nebránilo si kontrolní protokol jednoduše přečíst, a pokud by s něčím v zápisu nesouhlasil, vznést vůči tomu své námítky. Předmětná pasáž jasně říká, že těsně před odběrem vzorku spotřebitel odebral minimálně 4 l paliva. Pakliže by hypoteticky k ničemu takovému nedošlo, každá kontrolovaná osoba dbalá svých procesních práv by takovýto nesoulad zápisu se skutečným průběhem kontroly musela namítnout.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem žalovaný navrhuje, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Při ústním jednání před soudem žalobce setrval na podané žalobě. Zdůraznil, že státní orgány dopředu věděly o tom, že dodávka pohonných hmot určena na čerpací stanice žalobce je kontaminována nežádoucími příměsmi, žalobce se tak stal obětí protiprávního jednání dalších osob, o kterém stát dopředu věděl, avšak neochránil ho před ním. Jednání státu označil za likvidační vzhledem k doměřené spotřební dani a uložené výši pokuty. Zdůraznil přitom, že není v jeho silách kontrolovat každou dodávku, neboť rozbor jednoho vzorku stojí přibližně 25.000,- Kč a na výsledky rozboru je nutno čekat několik dní.

Zástupce žalovaného s poukazem na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a obsah správního spisu navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že námitka ohledně likvidační výše

pokuty není obsažena v žalobě a že i ze závěrů znalecké posudky Ing. J.L. vyplývají možné způsoby ověřování jakosti dodávané pohonné hmoty.

Ze správního spisu byly zjištěny následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Dne 27. 4. 2010 byla u žalobce provedena kontrola, a to z podnětu a v součinnosti s pracovníky policie a celní správy. Při této kontrole byly na dvou čerpacích stanicích provozovaných žalobcem odebrány vzorky pohonných hmot. Podle kontrolních protokolů byly vzorky motorových paliv odebrány přímo z výdejní pistole postupným plněním všech vzorkovnic, vždy po předchozím odběru minimálně 4 l motorového paliva spotřebitelem přes výdejní pistoli a to bezodkladně. Vizuální kontrola čistoty výdejní pistole byla vždy před odběrem provedena. Dále je v protokole uvedena registrační značka vozu čerpajícího pohonné hmoty před odběrem vzorku. V závěru protokolu je uvedeno, že zástupce žalobce byl s kontrolním protokolem seznámen a byl poučen o svém právu podat podle ust. § 17 zákona č. 552/1991 Sb. písemné a zdůvodněné námitky proti kontrolnímu protokolu. Následným rozbořem odebraných vzorků bylo zjištěno, že odebraná motorová nafta nesplňuje požadavky na jakostní složení stanovené vyhláškou č. 229/2004 Sb.

Opatřením ze dne 11. 6. 2010 zahájil správní orgán prvního stupně řízení o správním deliktu s poukazem na provedenou kontrolu a následně provedené rozbořování vzorků paliv. Žalobce ve vyjádření k zahájenému řízení uvedl, že se nikdy se neuchýlil k odběru pochybných pohonných hmot a nikdy neodebíral zboží, které by bylo jakkoliv podezřelé dodavatelem či podezřele nízkou cenou. I při předmětné konkrétní dodávce od firmy M.K. si žalobce jako vždy kontroloval dodací a nákladový list, a byl přesvědčen o předepsané kvalitě pohonné hmoty. Dodavatel uvedl žalobce v omyl podvodem s tím, že dokladoval nákladovými listy a dalšími doklady nakládku pohonných hmot v rafinérii Paramo Pardubice. Následně bylo zjištěno, že do cisterny s motorovou naftou dodavatel přidával jiné zatím neurčené produkty. Žalobce nemá možnost ovlivnit kvalitu dodávaných pohonných látek a je zcela odkázán na své dodavatele a jím předložené doklady. Domnívá se, že problém nezavinil a nemohl ovlivnit kvalitu dodávané pohonné látky.

Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 16. 8. 2010 č.j. 10/098/10/11 byla žalobci uložena pokuta ve výši 500.000,- Kč za správní delikt uvedený v ust. § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách, kterého se žalobce dopustil tím, že při kontrolách provedených v jeho provozovnách dne 27. 4. 2010 prodal motorovou naftu pro mírné klima, která nesplňovala požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách v ukazatelích uvedených ve výroku rozhodnutí. Současně byla žalobci uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1.000,- Kč. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvedl, že za jakost prodávaných pohonných hmot odpovídá žalobce. Žalobce v daném případě jednoznačně prodal ropný produkt nesplňující stanovenou jakost, čímž se dopustil správního deliktu.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, ve kterém uvedl, že se vždy snažil dodržovat zákony, které by měly být spravedlivé a jejich dodržování spravedlivě vymáháno. Uvedl, že chápe těžkou pozici státu a jejich úřadů v boji proti podvodníkům, nemohoucností státu zjednat si pořádek však nemůže trpět nevinný a ve svém důsledku již z podstaty této konkrétní akce poškozený. Žalobce byl významně poškozen již samotným tímto případem, protože přítomnost a šetření složek státu, policie a celního úřadu měla za následek, že o této akci ještě ten den věděli naprosto všichni obyvatelé vesnice. V důsledku toho nastalo významné snížení prodeje u žalobce, které se však naštěstí již následně obrátilo k normálu. Firmu M.K. žalobce kontaktoval sám na základě doporučení dlouholetého významného

odběratele. Uvedl, že akce dne 26. 4. 2010 byla sledována policií, přesto nezasáhla při samotném stáčení u žalobce, ale nechala jeho a všechny zákazníky žalobce v neznalosti a zasáhla až druhý den ráno. Pokud důvodem tohoto jednání byla snaha prověřit žalobce, zda je společen s firmou M.K., byl by to žalobce ochoten pochopit, ale v takovém případě jsou nutně k dispozici veškeré informace o jeho nevině. Žalobce dále v odvolání namítl, že správní orgán prvního stupně se v napadeném rozhodnutí nezabýval jednotlivými námitkami žalobce a pouze lakonicky odkázal na ustanovení zákona. Tím se tedy nevypořádal s námitkou, která v zásadě spočívá v tom, že žalobce učinil vše, respektive vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno od něj požadovat, aby porušení povinnosti zabránil. Správní orgán ani neuvedl, co víc by žalobce měl vykonat, aby eventuálnímu porušení povinnosti zabránil.

O odvolání bylo rozhodnuto rozhodnutím ústředního inspektorátu České obchodní inspekce ze dne 5. 11. 2010 č.j. ČOI 71252/10/O100/1000/10/Be/Št tak, že rozhodnutí bylo zrušeno věc vrácena prvostupňovému orgánu k novému projednání. Odvolací orgán v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že podle jeho názoru ke správnímu deliktu došlo, avšak vytkl prvoinstančnímu orgánu nedostatečné odůvodnění výše uložené pokuty a nedostatečné vypořádání námitek směřujících k naplnění ust. § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách.

Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 3. 11. 2011 č.j. 10/0980/10/11/I byla žalobci opětovně uložena pokuta ve výši 500 000,- Kč za správní delikt dle ust. § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách. K otázce naplnění podmínek § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách správní orgán prvního stupně uvedl, že argumenty žalobce na posouzení věci nemají vliv, neboť žalobce poškozoval spotřebitele prodejem předmětného nejakostního paliva a nese za tento stav deliktní odpovědnost. Není důvod, aby případný omyl prodejce při výběru seriózního dodavatele byl zohledňován ve prospěch osoby, která se dopustila deliktu, jako důvod zániku odpovědnosti za spáchaný delikt, tím spíše pak v situaci, kdy sám prodejce jakost prodáváných produktů neověřuje.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, ve kterém opět namítl nedostatečné odůvodnění rozhodnutí a nedostatečné odůvodnění výše uložené pokuty. V průběhu tohoto odvolacího řízení dále žalobce předložil znalecký posudek zpracovaný Ing. J.L.

O tomto odvolání rozhodl ústřední inspektorát ČOI rozhodnutím ze dne 1. 4. 2011 č.j. ČOI 11127/11/O100/1000/10/11/Be/Št tak, že odvoláním napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání. Důvodem tohoto postupu byla opětovně skutečnost, že nebyly dostatečně zváženy okolnosti pro stanovení konkrétní výše pokuty.

Žalobce poté správnímu orgánu prvního stupně navrhl, aby si vyžádal spis Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality vedený v souvislosti s dodávkami pohonných hmot do čerpacích stanic žalobce. Správnímu orgánu bylo dále doručeno sdělení Policie České republiky, Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality ze dne 29. 6. 2011, kterým tento orgán na základě žádosti žalobce sděluje správnímu orgánu, že z vytěžení nasazené operativní techniky vyvstal důvodný předpoklad, že dne 26. 4. 2010 může motorová nafta dodávaná firmou M.K. obsahovat příměsi v podobě olejů nezatížených spotřební daní, kdy takto nelegálně vzniklá pohonná hmota měla být směřována do čerpacích stanic provozovaných žalobcem.

Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 1. 8. 2011 č.j. 10/0980/10/11/II byla žalobci opětovně uložena pokuta ve výši 500.000,- Kč za správní delikt uvedený v ust. § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách. V odůvodnění tohoto rozhodnutí správní orgán prvního stupně uvedl, že připouští, že posuzovaná motorová nafta mohla vzniknout nelegálně a že její vlastnosti mohou být výsledkem nezákonné činnosti. Současně však uvedl, že důkazy o vzniku a původu nevyhovující pohonné hmoty přímo nesouvisí s řešeným správním deliktem. V čerpacích stanicích provozovaných žalobcem byl zjištěn prodej

nevyhovujících pohonných hmot. Tím došlo k naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách, neboť prodávající nese za jakost jím prodávaných pohonných hmot odpovědnost objektivní, tzn. bez ohledu na zavinění. Stačí tedy pouhé zjištění, že byl porušen právní předpis a nastává odpovědnost konkrétního subjektu za konkrétní delikt. Žalobce přitom nemusí být současně odpovědný za výrobu, případně mísení prodávaných pohonných hmot.

K žalobcem předloženému znaleckému posudku správní orgán uvedl, že závěry znalce a správního orgánu se neliší. Znalec ve svém posudku nezpochybňuje, že posuzované vzorky nevyhověly požadavkům destilační zkoušky ani že se jedná skutečně o hrubé odchylky oproti požadavkům ČSN EN 590. Znalec se ve svém posudku věnuje výsledkům zkoušky i z hlediska jejich reprodukovatelnosti a míry přijatelnosti, přičemž ani v tomto ohledu je nikterak nezpochybňuje. Znalec má stejně jako správní orgán za to, že k odchylkám došlo v důsledku kontaminace prodávané nafty látkou s těžším frakčním složením, než mají uhlovodíky typicky zastoupené v motorové naftě, přičemž se pokouší na základě známých faktů určit, o jakou látku se jedná a jakým způsobem ke kontaminaci došlo. Tyto otázky však jdou již nad rámec šetření České obchodní inspekce.

Správní orgán uvedl, že souhlasí se znalcem i v tom, že zákon ani prováděcí předpis nestanoví, jak mají provozovatelé skladů pohonných hmot a čerpacích stanic jakost pohonných hmot zabezpečovat. Není ovšem úkolem orgánu dozoru hodnotit proveditelnost a ekonomickou únosnost způsobu, jakým provozovatelé čerpacích stanic jakost sledují.

Žalobce podal i proti tomuto rozhodnutí odvolání, ve kterém opětovně uvedl svůj požadavek, aby byl vyžádán zmíněný policejní spis. Ten by podle jeho názoru sloužil k prokázání toho, že policie věděla předem o tom, že pohonná hmota dodávaná firmou M.K. dne 26. 4. 2010 žalobci obsahuje nedovolené příměsi a že kontrola u žalobce byla provedena výhradně z iniciativy policie. Dále mělo být z tohoto spisu zjištěno složení nedovolených příměsí přidávaných do pohonných hmot. Žalobce dále poukázal na to, že správní orgán prvního stupně se nezabýval prokázáním toho, zda došlo k prodeji či vydání pohonné látky u čerpacích stanic žalobce a zda takový prodej či výdej je zdokumentován. K tomu poukázal na to, že ČOI vzorky odebírala jako správní orgán, který uplatnil vrchnostenské postavení a neuzavírá kupní smlouvou. Žalobce dále uvedl, že má za to, že učinil vše pro to, aby do jím provozovaných čerpacích stanic nebyla stočena závadná pohonná hmota, ať už jde o získání referencí o distributorovi od firem používajících pohonnou hmotu k přímé spotřebě či od jiných provozovatelů čerpacích stanic nebo o metodiku výběru distributora, metodiku cenových jednání či kontrolu každé dodávky ve vztahu k časové prodlevě mezi naskladněním v rafinérii a stočením v čerpacích stanicích nebo o namátkových odběr vzorků a jeho rozbor ve zkušební laboratoři či předkládání dokumentů o původu pohonné hmoty, jak již žalobce uváděl dříve. Podle jeho názoru není v silách žádného provozovatele čerpací stanice provést okamžitě rozbor stáčené pohonné hmoty co do sledovaných ukazatelů a bezprostředně tak zabránit stočení závadné pohonné hmoty, přičemž je třeba vzít v úvahu mimo jiné i to, že provedení rozboru ve specializovaném zkušebním ústavu trvá nejméně 3 dny. Žalobce má za to, že není v silách soukromých subjektů účinně zabránit následkům úmyslné trestné činnosti bez toho, aby byly na její páchaní orgány činnými v trestním řízení včas upozorněny.

O odvolání bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím ústředního inspektorátu ČOI ze dne 2. 11. 2011 č.j. ČOI 86138/11/O100/1000/11/Be/Št tak, že prvoinstanční rozhodnutí bylo změněno tak, že uložená pokuta byla snížena z částky 500.000,- Kč na částku 300.000,- Kč. Ve zbytku bylo napadené rozhodnutí potvrzeno.

Žalovaný uvedl k jednotlivým odvolacím námitkám nejprve to, že odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007 č.j. 8 As 24/2007 - 103. Poukázal

dále na to, že v daném případě se nejednalo o „vědomí správního orgánu o protiprávním jednání“, nýbrž nanejvýše o důvodné podezření, že k protiprávnímu jednání může dojít. Žalovaný proto setrvává na již dříve vyjádřeném názoru, že k naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách dochází i v případě, že k prodeji nejakostní pohonné hmoty došlo v důsledku úmyslné manipulace s palivem na straně dodavatele, a to bez ohledu na to, zda policejní orgány měly v daný čas důvodné podezření, že k takovéto manipulaci došlo. Z hlediska vzniku delikt ní odpovědnosti osoby, která takovouto pohonnou hmotu prodala, je přitom nerozhodné, zda byla též zapojena do dané manipulace či o ní věděla. V daném případě správní orgány účast žalobce či členů jeho statutárních orgánů na aktivní ovlivnění jakosti předmětného paliva či jeho vědomost o tomto ovlivnění nekonstatovaly, neboť to pro posouzení delikt ní odpovědnosti není třeba, a nepoužily ani takovýto argument k tíži žalobce při úvahách o výši ukládané pokuty. Odvolací orgán proto nevidí důvod pro to, aby si vyžádal příslušný trestní spis.

K námitce, že odběr vzorku neznamenaá důkaz prodeje či výdeje nejakostní pohonné hmoty, žalovaný uvedl, že nevidí racionální důvod, proč by měl pochybovat o tom, že předmětné palivo bylo předmětem nabídky prodeje konečným spotřebitelům. Kontrola byla provedena na veřejně přístupných čerpacích stanicích, tedy v místě speciálně určeném k prodeji pohonných hmot do motorových vozidel automobilistům. O předmětných kontrolách byly pořízeny protokoly, kde se při popisu stavu věci na provozovně mimo jiné uvádí, že „vzorky motorových paliv byly odebrány přímo z výdejní pistole postupným plněním všech vzorkovnic, vždy po předchozím odběru minimálně 4 l motorového paliva spotřebitelem přes výdejní pistol, a to bez odkladně“. Předmětné kontrolní protokoly obsahovaly též poučení o možnosti podat proti kontrolnímu protokolu písemné a zdůvodněné námitky, k čemuž nedošlo. Prodej pohonné hmoty tak pokládá odvolací orgán za spolehlivě prokázaný.

Odvolací orgán dále odmítl názor žalobce, že by byly naplněny podmínky zbavení se delikt ní odpovědnosti postupem podle § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách. Odvolací orgán uvedl, že má za to, že aplikace tohoto liberačního důvodu by měla své místo pouze za mimořádných vnějších okolností, kdy dojde k prodeji, aniž prodávající měl možnost zjistit jakost prodáváných pohonných hmot. Atesty, na něž žalobce poukazuje, jsou v daném kontextu zcela nedostatečné, neboť prodávajícímu potvrzují, že zde existuje deklarace jeho smluvního partnera, že jím dodávaný produkt v určitém časovém okamžiku v minulosti splnil příslušná jakostní kritéria, nikterak však nevylučují následné změny vlastností daného produktu od momentu vydání atestu do okamžiku jeho čerpání konečným uživatelem. Je pravidlem, že u pohonných hmot, u nichž byla kontrolou České obchodní inspekce zjištěna nevyhovující jakost, se může prodávající vykázat atestem jakosti z nějakého výdejního místa. Tato okolnost v praxi ČOI není uznávána jako dostatečný liberační důvod.

Odvolací orgán dále poukázal na okolnost, že žalobce - byť odebíral od dodavatele M.K. pohonné hmoty již několik měsíců - neprokazuje ani netvrdí, že by si sám zadal v daném období jakýkoliv odběr vzorku paliva od tohoto dodavatele u nezávislého odborného subjektu. Sice uvádí argumenty typu, že za důvod důvěryhodnosti daného obchodního partnera pokládal okolnost, že u něj neuspěl s požadavkem na další snížení ceny, že danou firmu mu doporučil odběratel apod., to obojí podkládá odvolací orgán za nepřilíš významné a nanejvýš pouze doplňkové argumenty. V dané souvislosti je odvolací orgán toho názoru, že není důvodu, aby případný omyl prodejce při výběru seriózního dodavatele byl v praxi ČOI zohledňován v jeho prospěch jako důvod zániku odpovědnosti za spáchaný delikt, tím spíše pak v situaci, když sám jakost dodávaných produktů neověřuje.

Odvolací orgán dále uvedl, že za dostatečné nepovažuje ani tvrzení, že žalobce pravidelně odebíral vzorky pohonných hmot ze svých nádrží, což je následně dokládáno na

příkladu dodávky dne 25. 4. 2010. Vzorky z této dodávky následně nechal žalobce dne 10. 1. 2011 podrobit destilační zkoušce, která vykazala vyhovující výsledek. Pokud by při tomto rozboru šlo skutečně o vzorky odebrané před přibližně devíti měsíci, je zde v první řadě nutno říci, že samotné provádění odběrů nijak nezaručuje odhalení nekvalitních dodávek, je-li rozbor zadán s takovým časovým odstupem až v případě odhalení nejakostního prodeje pohonných hmoty dozorovým orgánem.

K argumentaci, že není v silách provozovatele čerpací stanice provést okamžitý rozbor a zabránit stočení závadné pohonné hmoty, odvolací orgán podotkl, že v daném případě tato argumentace není na místě. Je totiž v první řadě zřejmé, že žalobce v období předcházejícím kontrole ČOI nevyvíjel veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, a tedy se nemůže úspěšně dovolávat daného liberačního důvodu. Závěr o deliktní odpovědnosti za zjištění a prodej motorové nafty s nevyhovující destilační křivkou tak plyne z faktu, že žalobce jako prodejce dané pohonné hmoty nesl za její jakost objektivní odpovědnost. Další pasáž odůvodnění rozhodnutí se vztahuje k odůvodnění výše uložené pokuty, která však nekoresponduje s žádnou uplatněnou žalobní námitkou.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Soud se nejprve zabýval druhou žalobní námitkou, neboť ta se vztahuje k údajně nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu. Žalobce tu totiž namítá, že nebylo dostatečně důkazně podloženo zjištění správních orgánů, že nejakostní pohonné hmoty byly skutečně prodány spotřebiteli. Tato námitka není důvodná.

Podle § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pohonných hmotách *právnícká nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že prodá nebo vydá pohonnou hmotu, která nesplňuje požadavky na pohonné hmoty podle § 3 odst. 1.*

O tom, že pohonné hmoty na čerpacích stanicích žalobce nesplňovaly požadavky stanovené v § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách, není v daném případě sporu, toto zjištění žalobce v žalobě nijak nespornuje. Zákonodárce pak stanovil, že správního deliktu se dopustí právnícká osoba „prodáním nebo vydáním“ takové pohonné hmoty. Není tedy podstatné ani to, zda byla pohonná hmota prodána spotřebiteli či osobě, která spotřebitelem není, a není dokonce nutný ani úplatný prodej, když postačí jejich výdej, kterým se podle § 2 písm. e) zákona o pohonných hmotách rozumí bezúplatné přemístění pohonných hmot ze skladovací nádrže do palivové nádrže vozidla.

Kontrolní protokoly pořízené na obou čerpacích stanicích žalobce obsahují mj. údaj o tom, že odběr vzorků byl uskutečněn „po předchozím odběru minimálně 4 l motorového paliva spotřebitelem přes výdejní pistoli, a to bezodkladně“ s údajem o registrační značce vozidla, do něhož byly pohonné hmoty čerpány. Tvzení žalobce, že prodej nejakostních pohonných hmot spotřebitelům nebyl dostatečně prokázán, je tak v přímém rozporu s údaji v těchto protokolech.

Nelze akceptovat tvzení žalobce, že pokud by věděl, že jde o protokol, kterým má být zaprotokolován prodej motorové nafty třetím osobám, vznesl by k formulaci protokolů námitky. Žalobce byl poučen o tom, že má jako kontrolovaná osoba právo podat proti obsahu kontrolního protokolu námitky, což neučinil. Osobě alespoň průměrně dbalé svých práv musí být jasné, že kontrolní protokol může sloužit jako důkaz k prokázání skutečností zachycených

v protokole. Pokud tedy protokol obsahoval údaj o tom, že odběr vzorků byl uskutečněn po předchozím odběru paliva spotřebitelem, mohla kontrolovaná osoba důvodně předpokládat, že protokol může sloužit i k prokázání skutečnosti, že odběr vzorků byl uskutečněn po předchozím odběru paliva spotřebitelem. Otázka, zda si kontrolovaná osoba mohla být v době pořízení kontrolního protokolu vědoma právního významu této skutečnosti či nikoli, je nepodstatná. Nebyl-li průběh kontroly do kontrolního protokolu zaznamenán v souladu se skutečným stavem věci, měl žalobce uplatnit námitky ve lhůtě k tomu stanovené a nikoli až s odstupem více než jednoho roku (poprvé až v odvolání ze dne 11. 8. 2011 proti třetímu prvoinstančnímu rozhodnutí v této věci).

S žalobcem tu nelze souhlasit v tom, že by správní orgány vycházely jen ze svých domněnek a dohadů. Jejich rozhodnutí je v této otázce založeno na obsahu kontrolních protokolů a fakt prodeje pohonných hmot spotřebiteli je tedy dostatečně důkazně podložen. Další argumentace správních orgánů byla v tomto směru jen podpůrná, ani soud pak na ní nevidí nic závadného. Vzorky nejakostní pohonné hmoty byly u žalobce zajištěny přímo z tankovací pistole čerpacích stanic. Za této situace se závěr o tom, že pohonné hmoty musely být prodávány spotřebitelům, jeví skutečně jako nejpravděpodobnější. Ačkoli si lze pochopitelně představit celou řadu případů, kdy i v takovém případě nemuselo dojít k prodeji pohonných hmot, žalobce žádné vysvětlení sám nenabízí a omezuje se pouze na holé popírání závěrů správních orgánů. Za situace, kdy žalobcem zpochybňovaný závěr správních orgánů je důkazně podepřen, jeví se tato žalobní námitka i soudu poněkud účelově a rozhodně ji nelze mít za důvodnou.

Žalobce v žalobě dále namítal, že správní orgány si měly vyžádat trestní spis vedený proti osobám spojeným s dodavatelem žalobce. Tato námitka není důvodná.

Žalobce se dožadoval připojení předmětného trestního spisu z toho důvodu, aby bylo prokázáno, že stát žalobce neochránil před protiprávním jednáním dalších osob, o kterém dopředu věděl. Dle názoru soudu by však ani takové zjištění nemohlo mít vliv na otázku naplnění skutkové podstaty správního deliktu.

U správních deliktů je zásadně dána objektivní odpovědnost, tj. odpovědnost za následek bez ohledu na zavinění. V případě žalobce bylo nepochybně prokázáno, že prodával pohonné hmoty, které nesplňovaly stanovené jakostní požadavky. Tím došlo k naplnění skutkové podstaty správního deliktu.

Podle čl. 39 Listiny základních práv a svobod *jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit*. S tímto článkem Listiny však žalobou napadené rozhodnutí zjevně v rozporu není, žalovaný ve svém rozhodnutí podrobně zdůvodnil, jakým jednáním žalobce naplnil skutkovou podstatu správního deliktu a ve kterém zákoně je tento správní delikt vymezen. Žalobce s těmito argumenty v žalobě v podstatě ani nepolemizuje, soud se s nimi v celém rozsahu ztotožňuje a odkazuje na ně.

Stát ani jeho orgány nemají a ani mít nemohou mít žádnou povinnost varovat právnické či fyzické osoby před tím, že se mohou svým jednáním dopustit správního deliktu. Význam by snad mohlo mít zjištění, že žalobce se dopustil správního deliktu na základě omylu, který u něj úmyslně státní orgány vyvolaly anebo na základě událostí zapříčiněných výlučně státními orgány. Tak tomu však v projednávaném případě není. Žalobce na základě své svobodné vůle vstoupil do smluvního vztahu se svým dodavatelem a dodávka pohonných hmot byla žalobci uskutečněna rovněž na základě objednávky, kterou sám zcela svobodně učinil. Před uskutečněním dodávky žádné státní orgány žalobce nekontaktovaly, o serióznosti

dodavatele jej nijak nepřesvědčovaly ani žalobce nijak neinformovaly o složení látky, která mu má být dodána.

Soud přitom neshledává nic nezákonného na tom, že státní orgány prověřily své podezření o možném daňovém úniku, který mohl vzniknout v souvislosti s předmětnou dodávkou pohonných hmot, a poté, co se podezření potvrdilo, byla žalobce na základě zákona postižen za správní delikt, kterého se skutečně dopustil.

Žalobcova obrana je v tomto ohledu velmi obecná a nekonkrétní a jen těžko na ni lze tedy reagovat než opět jen ve zcela obecné rovině. Soud na jednání správních orgánů neshledal nic, co by bylo protizákonné a tuto námitku tedy důvodnou neshledal.

Podle § 10 odst. 1 zákona o pohonných hmotách *právník osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila*. Správní orgány se možností aplikace tohoto ustanovení zabývaly a dospěly k závěru, že na případ žalobce toto liberační ustanovení vztáhnout nelze. Soud se s posouzením správních orgánů zcela ztotožňuje.

Žalobce poukazuje na to, že u každé dodávky pohonných hmot ověřoval jejich jakost podle předložených dokladů, že u jeho dodavatele nebyly žádné signály ukazující na jeho nepoctivost a že provádění rozboru vzorků u každé dodávky je časově i finančně neúnosné.

Dostatečnost žalobcem prováděných opatření však vyvrací přímo důkazy předložené žalobcem samým. Soud cituje ze znaleckého posudku zpracovaného Ing. J.L., předloženého žalobcem ve správním řízení: *V praxi není běžné, aby si provozovatelé čerpacích stanic při dodávce motorových paliv zadávali k rozborům vzorky z dílčích dodávek pohonných hmot v uváděném rozsahu, protože je to finančně i organizačně dosti náročné a v průběhu roku 2010 se podle novely této vyhlášky rozsah kontrolovaných parametrů dále rozšířil. Provozovatelé čerpacích stanic s pečeti kvality a zejména nadnárodních společností a společností sdružených v ČAPPO většinou využívají interní inspektory, pravidelně odebírají vzorky pro kontrolu jakosti (kterou si každá společnost stanovuje interními dokumenty), mají zpracovaný systém jakosti včetně stanovených požadavků na zabezpečování jakosti dodávek a reklamační řád. Pravidelné (většinou měsíční) kontroly jakosti vzorků pohonných hmoty se provádí v mateřských nebo smluvních laboratořích zpravidla v menším rozsahu než uvádí vyhláška č. 229/2004 Sb. (nyní č. 133/2010 Sb.). (...)*

Zákon o pohonných hmotách ani jeho prováděcí předpis však nestanovuje požadavky nebo metodické pokyny, kterými by se měly provozovatelé skladů pohonných hmot a čerpacích stanic závazně řídit z hlediska zabezpečení jakosti a kontroly jakosti pohonných hmot. Pro tyto účely si proto společnosti zabývající se výrobou nebo skladováním a výdejem pohonných hmot stanovují interní prováděcí předpisy. Například podle interních předpisů AČR nebo SSHR se při přejímce motorové nafty do skladů disponujících laboratořemi požaduje minimálně stanovení vzhledu, hustoty a bodu vzplanutí a porovnání stanovených hodnot s údaji na osvědčení o jakosti výrobce/dodavatele (při změně barvy nebo hustoty se pak požaduje rozšíření kontroly minimálně o stanovení destilace a CCT), po doplnění kontrolované zásoby motorové nafty do železničních nebo automobilních cisteren se pak u vzorku motorové nafty v místě výdeje i v místě příjmu paliva provede pouze vizuální kontrola čistoty a případně stanovení hustoty. Podmínkou přitom je, že přepravní cisternový prostředek je vyčleněn pouze pro přepravu daného produktu nebo že byly provedeny příslušné technologické postupy stanovené pro případy změny druhu přepravovaného paliva.

Základní požadavky a doporučení pro zabezpečení jakosti prodáváných pohonných hmot, které může provozovatel čerpací stanice nevlastnící prostředky pro laboratorní kontrolu

jakosti dodávek realizovat, aby splnil požadavky vycházející ze zákona o pohonných hmotách, lze charakterizovat následovně:

A) při výběru dodavatele/přepravce paliva uplatnit požadavek na certifikát podle normy ISO 9001, případně se zaměřit na důslednou kontrolu systému zabezpečení jakosti prodáváných pohonných hmot (zejména na druhovost přepravovaného materiálu, technologické postupy při změně přepravovaného produktu/procesy čištění komor nebo přepravní nádrže a podobně)

B) objednávku na objem dodávky paliva uplatňovat se zřetelem na aktuální volnou kapacitu nádrže čerpací stanice a dané roční období, v případě možnosti uplatnit požadavek na zapečetění výdejšího potrubí z nádrže nebo komory přepravního prostředku v místě jeho plnění (rafinérie či velkosklad) před stočením dodávky paliva a kontrolovat obsluhou čerpací stanice neporušenost pečeti výrobce/výdejce.

C) z jednotlivých dodávek odebírat vzorky pro vizuální posouzení vzhledu stanovení hustoty. Pokud bude rozdíl mezi údaji na osvědčení jakosti a stanovenou hodnotou hustoty při 15 °C větší než 1,2 kg/m³, nepřipustit stočení paliva do nádrže čerpací stanice a dodávku reklamovat z důvodu překročení přípustné reprodukovatelnosti a podezření na porušení jakosti.

D) z každé dodávky odebírat referenční vzorky, vést zápisy o jejich odběru a ukládat je po dobu, než bude obsah nádrže obměněn, případně realizovat periodickou kontrolu jakosti dodaného paliva ve smluvní laboratoři.

E) pohonné hmoty odebírat především od jejich výrobce nebo ze skladů, které mají vlastní laboratoře vydávající osvědčení o jakosti a zavedený systém jakosti a kontroly jakosti.

Je tedy zřejmé, že žalobce nečinil všechna opatření, která doporučuje provádět znalec i čerpacím stanicím, která nedisponují vlastní laboratoří, tedy právě takovým čerpacím stanicím jako jsou ty, které provozuje žalobce. Přitom například ověřování hustoty dodaných pohonných hmot není příliš náročné ani časově ani finančně a bylo by je možno realizovat u každé dodávky. Žalobce se však omezil pouze na kontrolu listinných dokladů a svůj vztah s dodavatelem pohonných hmot založil na vzájemné důvěře. Musí proto nyní nést důsledky tohoto svého chybného rozhodnutí.

Žalobce se v žalobě poněkud neurčitě odvolává na princip právní jistoty, předvídatelnosti práva a princip ochrany před deliktním jednáním třetích osob. Pokud jde o princip právní jistoty, nelze jeho narušení spatřovat v tom, že – jak bylo shora uvedeno – žalobce se spolehne na poctivost jiného soukromoprávního subjektu a nese pak následky za to, že tento soukromoprávní subjekt důvěru žalobce zklamal. Soud pak nevidí ani narušení principu předvídatelnosti práva: Právo zcela jednoznačně a zcela předvídatelně stanovuje sankci za prodej nejakostních pohonných hmot, žalobce prodával nejakostní pohonné hmoty a byl za toto své jednání postižen. K principu „ochrany před deliktním jednáním třetích osob“ musí soud poznamenat, že není zcela zřejmé, co tím žalobce míní. Pokud se snad žalobce domnívá, že je povinností státu ochránit všechny právnické a fyzické osoby před každým deliktním jednáním třetích osob, pak nelze než konstatovat, že žádná taková povinnost neexistuje a není zřejmé, z čeho ji žalobce dovozuje. Taková domněnka žalobce naopak přímo odporuje uznávané zásadě *Vigilantibus iura scripta sunt* (česky: Nechť každý si střeží svá práva).

Soud z lidského hlediska chápe rozčarování žalobce, neboť se mu situace může jevit tak, že je trestán za nečestné jednání jiné osoby. Jde však o důsledek toho, že obchodní vztah se svým dodavatelem založil na vzájemné důvěře a jeho dodavatel žalobcovu důvěru zklamal. Jde tedy – laicky řečeno – o důsledek špatné volby obchodního partnera, v každém případě z hlediska právního nese za jakost prodávaných pohonných hmot žalobce a musí tak nést i důsledky s tím spojené, tj. v daném případě i sankci za správní delikt.

Za zcela nepřípadný nelze označit ani poukaz žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 8As 24/2007-103, podle kterého *tvrzení stěžovatele, že byl správní orgán povinen neprodleně jej upozornit na jeho protiprávní jednání a poučit jej o odpovědnosti za správní delikt, respektive mu uložit ukončení protiprávního jednání, nemá oporu v zákoně o silniční dopravě ani v jiném právním předpisu. Stěžovatele byl ve svém podnikání povinen řídit se právními předpisy, jejichž případná neznalost jej nemůže zprostit odpovědnosti za správní delikt (ignorantia iuris neminem excusat).*

Jakkoli v uvedeném případě nehrálo žádnou roli protiprávní jednání třetí osoby, jak je tomu v případě žalobce, i zde bezesbýtku platí závěry Nejvyššího správního soudu o tom, že správní orgány nebyly povinny dopředu žalobce upozorňovat na to, že se prodejem nejakostních pohonných hmot dopouští správního deliktu, a rovněž další závěry uvedené v tomto rozsudku (žalovaným necitované), že *případné vědomí správního orgánu o protiprávním jednání stěžovatele nemůže mít vliv na jeho odpovědnost za správní delikt.*

Ani v případě žalobce totiž nelze ztrácet ze zřetele, že žalobce se dopustil porušení § 3 odst. 1 zákona o pohonných hmotách, když prodával pohonné hmoty, které nesplňovaly požadavky na jejich jakost a složení stanovené prováděcím právním předpisem, zvláštními právními předpisy a českými technickými normami. K porušení zákona tu tedy nedošlo jen ze strany dodavatele žalobce, ale i ze strany žalobce samého.

Soud považuje za nutné se rovněž vyjádřit k otázce, zda uložená výše pokuty je či není likvidační. Soud musí souhlasit s žalovaným v tom, že odpovídající námitka není v žalobě obsažena. Žalobce toliko v souvislosti s námitkou týkající se toho, že státní orgány žalobce neochránily před protiprávním jednáním dalších osob, uvedl, že „takové jednání orgánů veřejné moci má likvidační charakter a je v rozporu se základními principy, na kterých má být postaven právní stát“. Uvedenou námitku skutečně není možno vyložit tak, že by šlo o námitku směřující vůči nesprávně stanovené výši konkrétní pokuty, tj. že by samotná výše pokuty byla likvidační. Proto soud nemohl tuto otázku meritorně přezkoumávat.

Toliko obiter dictum proto soud uvádí k této otázce, že již v průběhu správního řízení byl žalobce upozorněn na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20.4.2010, čj. 1 As 9/2008-133, podle kterého *správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.*

Správní orgány přitom žalobce upozornily, že je na něm, aby k otázce svých majetkových poměrů uvedl dostatečně konkrétní tvrzení a doložil je potřebnými důkazy, aby mohly správní orgány majetkovou situaci žalobce vyhodnotit a posoudit, zda ukládaná pokuta

nebude mít pro žalobce likvidační charakter. Žalobce však v tomto ohledu po celou dobu správního řízení zůstal zcela pasivní a ohledně svých majetkových poměrů správním orgánů nesdělil prakticky ničeho.

Ačkoli odvolací orgán v této věci celkem dvakrát rušil prvoinstanční rozhodnutí právě z důvodů vztahujících se k otázce určení konkrétní výše pokuty a nakonec odvolací orgán v žalobou napadeném rozhodnutí pokutu uloženou prvoinstančním orgánem snížil, žalobce v žalobě tuto otázku nijak nezmiňoval a – zjednodušeně řečeno - mířil svými žalobními námitkami toliko do výroku o vině, výrok o trestu přitom svými žalobními námitkami nijak nenapadal. Své majetkové poměry žalobce nijak nespecifikoval ani v řízení před soudem, aby je mohl soud posoudit a výši uložené pokuty případně snížit. Takový postup by však byl možný jedině na základě výslovného návrhu žalobce, který v řízení před soudem neučinil.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 7. května 2013

Mgr. Jana Brothánková, v.r.

předsedkyně senátu